МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра тваринництва та харчових технології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
В.о. декана
_____ Лілія МАРТИНЕЦЬ
"19" вересня 2022 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ОК8 ГОДІВЛЯ ТВАРИН І ТЕХНОЛОГІЯ КОРМІВ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти бакалавр
(бакалавр, магістр)

Факультет (назва)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
аграрний	20 Аграрні науки та продовольство	204Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Дніпро – 2022

Робоча програма «Годівля тварин і технологія кормів» для студентів зі спеціальності204-Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

« 27» серпня 2020 року - 15 с.

Розробник:(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)
Берестова Людмила Євгенівна канд. с.-г. наук, доцент

Робоча програма переглянута та затверджена на засіданні кафедри тваринництва та харчових технологій

Протокол від “12” серпня 2022 р. №11

Завідувач кафедри Наталія Недосєкова

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень</td><td colspan="2">Статус навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 9</td><td rowspan="2">Галузь знань:
20 «Аграрні науки та продовольство»</td><td colspan="2" rowspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr></tr>
<tr><td rowspan="3">Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачено</td><td rowspan="5">Спеціальність:
204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2020-2021</td><td>2020-2021</td></tr>
<tr><td colspan="2">Курс</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин - 270</td><td>2</td><td>2</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4,0
самостійної роботи студента – 12,0</td><td rowspan="4">Освітній рівень:
бакалавр</td><td>3-4</td><td>3-4</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>42</td><td>12</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Мова навчання:
українська</td><td>48</td><td>14</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>180</td><td>244</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="2">Індивідуальні завдання: 0 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма підсумкового контролю: залік/екзамен</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Годівля тварин і технологія кормів» є формування у студента знань і навичок з організації науково-обґрунтованої системи годівлі сільськогосподарських тварин, прогресивних технологій заготівлі, зберігання та раціонального використання кормів відповідно до кваліфікаційної характеристики спеціальності – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

2.2. Завдання дисципліни: Основними завданнями вивчення дисципліни «Годівля тварин і технологія кормів» єнадання студентам знань з питань нормованої годівлі сільськогосподарських тварин, надати знання щодо сучасних технологій вирощування кормових культур у певнихгрунтово-кліматичних умовах, отримання знань прогресивних технологій заготівлі та зберігання високоякісних
кормів.

2.3 Відповідність стандарту вищої освіти та освітньої- професійній програмі

Компетентності:

ЗК3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ФК3. Здатність використовувати знання з основних технологій заготівлі, виробництва та зберігання кормів для формування кормової бази підприємства.

ФК4. Здатність до складання раціонів для різних видів і статево-вікових груп тварин та організації їх нормованої годівлі з урахуванням наявних фінансових та ресурсних обмежень.

3. Результати навчання

ПРН5. Забезпечувати якість виконуваних робіт. Здійснювати нормовану годівлю тварин.
ПРН9. Обирати раціональні технології заготівлі, виробництва та зберігання кормів
ПРН10. Здійснювати нормовану годівлю тварин.

кормах для тваринництва та використовувати досягнення вітчизняної і зарубіжної науки і передового досвіду з інтенсифікації годівлі тварин

4. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліни, які мають бути вивчені раніше: Хімія», «Фізіологія тварин», «Морфологія сільськогосподарських тварин».

5. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Кормовиробництво як галузь і наука.

Основні завдання і складові частини кормовиробництва та їх зв'язок. Етапи, сучасний стан іперспективи розвитку кормовиробництва в Україні. Зв'язок з іншими дисциплінами.Польове кормовиробництво – основне джерелозабезпечення тваринництва кормами.

Тема 2. Хімічні і біологічні властивості кормів.

Основні поняття про хімічний склад корміврослинного походження і тіла тварин.Класифікація кормових засобів. Класифікація польових кормових культур за біологічним та екологічними властивостями, господарським призначенням.

Тема 3. Сучасні методи оцінки кормів.

Історія оцінювання якості кормів. Сучасні методи оцінювання кормів. Еквіваленти оцінкипоживності кормів рослинного походження. Вміст енергії у різних кормах (у калоріях,джоулях). Фактори щодо зміни якості і поїдання кормів рослинного походження.Господарська оцінка кормових рослин.

Тема 4.Корми та їх класифікація. Сіно, його заготівля і **оцінка якості.**

Поняття про корм. Основні види кормів та їхкласифікація.. Поняття про стандарти до якості кормів. Склад і поживність сіна.

Тема 5.Заготівля силосу та сінажу.

Значення силосу для годівлі тварин. Фізіологічні і господарські основи заготівлі якісногосилосу. Фізіологічні основи одержання сінажу. Технологія заготівлі сінажу. Зберігання силосута сінажу. Методи зберігання. Переваги та недоліки кожного методу. Заготівля та зберіганняштучно зневоднених кормів. Біологічні і господарсько-економічні основи заготівлітрав'яного і сінного борошна, гранул та січки (різки). Технологія заготівлі кормів штучногоприготування. Зберігання штучно зневоднених кормів. Елементи новітніх технологійприготування консервованих кормів.

Тема 6. Значення зернофуражних культур у кормовиробництві.Комбікорми та їх значення в підвищенні продуктивностікормів.

Морфологічна характеристика, біологічні особливості, кормова цінність, особливостівирощування та використання: злакові – ячмінь, овес, кукурудза, просо, сорго; бобові –горох, соя, боби, вика, люпин безалкалоїдний, чина, нут; олійні та інш. – соняшник, конопля,лен, ріпак, бавовник. Характеристика та класифікація комбікормів. Вимоги до стандартів доякості комбікормів

Тема 7. Відходи технічних виробництв та харчові відходи. Балансуючі та біологічно активні кормові добавки.

Відходи технічних виробництв. Значення в годівлі тварин вітамінних препаратів, кормових дріжджів, мікробного каротинукарбаміду, амонійних солей та інших небілкових азотистих сполук, антибіотиків, ферментів та гормональних препаратів

Тема 8. Основи нормованої годівлі. Система нормованої годівлі і її основні елементи.

Поняття про потреби і методи визначення потреб у поживних речовинах при різному фізіологічному стані: підтримуюча годівля. Норми годівлі. Деталізовані норми і їх суть.

Тема 9. Годівля сухостійних корів, нетелів і бугаїв-плідників.

Потреба тварин у поживних речовинах у різні періоди тільності.. Обґрунтування потреби і норми годівлі.

Тема 10. Годівля дійних корів.

Потреба в поживних речовинах: на підтримування життя, лактацію, приріст маси тіла. Норми годівлі. Корми, раціони і техніка годівлі.

Тема 11. Годівля молодняку великої рогатої худоби

Потреба молодняку в поживних речовинах залежно від віку, розвитку та подальшого використання. Роль повноцінної годівлі в молочний і після молочний період.

Тема12.Годівля молодняку врх при вирощуванні на м'яса і відгодівля дорослої великої рогатої худоби.

Роль повноцінності годівлі в системі виробництва яловичини. Потреба в поживних речовинах при відгодівлі худоби різного віку Основні види і типи відгодівлі.

Тема 13.Годівля овець і кіз різних породних, статевих і вікових груп. Основні корми. Годівля баранів-плідників. Годівля маток при підготовці до осіменіння, в період кітності і лактації.

Раціональне використання кормів у годівлі овець і кіз з урахуванням їх біологічних особливостей.. Норми годівлі овець і кіз різних породних статевих і вікових груп.

Тема 14.Годівля ягнят у підсисний період і після відбивки. Годівля ремонтного молодняку.

Годівля ягнят у підсисний період і після відбивки. Годівля ремонтного молодняку. Годівля валухів, відгодівля овець. Особливості годівлі овець і кіз при пасовищному і стійловому утриманні.

Тема 15.Годівля коней. Особливості обміну речовин у коней при роботі. Потреба робочих коней в поживних речовинах, годівля робочих коней, жеребців.

Особливості обміну речовин і травлення у коней. Норми годівлі, корми, техніка годівлі. Корми, раціони, тип і техніка годівлі. Контроль повноцінності годівлі коней.

Тема 16.Особливості годівлі холостих, жеребних і підсисних кобил. Годівля лошат і вирощування молодняку.

Обґрунтування потреб і норми годівлі холостих, жеребних і підсисних кобил. Корми, раціони, тип і техніка годівлі. Особливості годівлі лошат у період підсису і після відлучення.

Тема 17.Біологічні і господарські особливості свиней. Годівля кнурів, холостих, поросних і підсисних свиноматок.

Біологічні і господарські особливості свиней. Нормування енергетичного, протеїнового, вітамінного і мінерального живлення свиней. Годівля кнурів-плідників залежно від віку та інтенсивності племінного використання. Норми, раціони та техніка годівлі. Вплив рівня і повноцінності годівлі на якість сперми. Контроль повноцінності годівлі кнурів.

Тема 18.Годівля поросят-сисунів. Годівля поросят після відлучки

Особливості травлення у поросят-сисунів і організація їх відлучення від маток. Годівля відлучених поросят. Норми, корми, раціони, типи і техніка годівлі

Тема 19.Годівля ремонтного молодняку та відгодівля свиней. Контроль повноцінності годівлі свиней.

Годівля ремонтного молодняку. Норми, корми, раціони, типи і техніка годівлі. Методи контролю повноцінності годівлі ремонтного молодняку.

Тема 20. Годівля сільськогосподарської птиці. Особливості годівлі дорослих курей, індиків, курчат, індичат годівлі молодняку птиці.

Обґрунтування потреби в поживних речовинах сільськогосподарської птиці у зв'язку з особливостями травлення і обміну речовин. Корми, раціони і техніка годівлі. Особливості годівлі м'ясної птиці.

Тема 21. Годівля кролів, нутрій, хутрових звірів.

Годівля кролів (самців, самок, молодняку). Норми, корми, техніка годівлі. Біологічні особливості та основні положення годівлі хутрових звірів, собак.

6. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ТЕМА1.Кормовиробництво як галузь і наука.	12	2	2		8	12	2			10
ТЕМА2.Хімічні і біологічні властивості кормів.	12	2	2		8	12				12
ТЕМА 3. Сучасні методи оцінки кормів.	14	2	2		10	14	2	2		10
ТЕМА 4**.**Корми та їх класифікація. Сіно, його заготівля іоцінка якості.	14	2	4		8	12				12
ТЕМА 5.Заготівля силосу та сінажу.	12	2	2		8	12	2			10
ТЕМА6.Значеннязернофуражних культур у кормовиробництві.Комбікорми та їх значення в підвищенні продуктивностікормів**.**	12	2	2		8	12				12
ТЕМА 7.Відходи технічних виробництв та харчові відходи. Балансуючі та біологічно активні кормові добавки.	12	2	2		10	12				12
ТЕМА 8. Основи нормованої годівлі. Система нормованої годівлі і її основні елементи.	12	2	2	-	8	10,5			-	10
ТЕМА 9.Годівля сухостійних корівнетелів і бугаїв-плідників.	12	2	2	-	10	12		2	-	15
ТЕМА 10. Годівля дійних корів.	12	2	2	-	12	16,5	2	2	-	16
ТЕМА 11. Годівля молодняку великої рогатої худоби до 6-ти місяців та ремонтного молодняку.	14	2	6	-	12	10	2		-	10
ТЕМА 12.Годівля молодняку врх при вирощуванні на м’яса і відгодівля дорослої великої	12	2	2		12					6

рогатої худоби.										
ТЕМА 13. Годівля овець і кіз різних породних, статевих і вікових груп. Основні корми. Годівля баранів-плідників**.** Годівля матокпри підготовці до осіменіння, в період кітності і лактації.	12	2	2	-	8	10,5	2		-	15
ТЕМА 14. Годівля ягнят у підсисний період і після відбивки. Годівля ремонтного молодняку**.**	12	2	2	-	10	10		2	-	15
ТЕМА 15**.**Годівля коней. Особливості обміну речовин у коней при роботі. Потреба робочих коней в поживних речовинах, годівля робочих коней.	12	2	2	-	8	10,5			-	15
ТЕМА 16**.** Особливості годівлі холостих, жеребних і підсисних кобил	12	2	2	-	10	10.5		2	-	10
ТЕМА 17. Біологічні і господарські особливості свиней Годівля кнурів, холостих, поросних і підсисних свиноматок	12	2	2	-	7	15,5			-	10
ТЕМА 18. Годівля поросят-сисунів і поросят після відлучки	12	2	2	-	8	10			-	10
Тема 19.Годівля ремонтного молодняку та відгодівля свиней. Контроль повноцінності годівлі свиней.	12	2	2		7			2		10
ТЕМА 20. Годівля сільськогосподарської птиці. Особливості годівлі дорослих курей, індиків, курчат, індичат годівлі молодняку птиці.	12	2	2	-	8	15.5		2	-	10
ТЕМА 21.Годівля кролів, нутрій та хутрових звірів.	13	2	2	-	8	10,5			-	10
Усього годин	**270**	**42**	**48**		**180**	**270**	**12**	**14**	**-**	**244**

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оцінка поживності кормів за хімічним складом	2
	Складання схем зеленого конвеєра для господарства	4/2
2	Визначення ботанічного складу і якості сіна. Облік сіна. Визначення запасів сіна в господарстві.	4/2
	Вивчення показників якості трав'яного борошна та комбікормів.	2
	Оцінка якості і поживності зразків зернових, мучнистих кормів і відходів технічного виробництва і визначення їх відповідність до вимогам ДСТУ. Знайомство з кормами і способами підготовки до згодовування.	2/2
	Макуха і шрот. Комбікорми. Ознайомлення з видами і рецептами комбікормів для тварин різних видів і груп.	2
1	Годівля сухостійних корів.	4/ 2
2	Годівля дійних корів	4\2
3	Годівля бугаїв-плідників	2
4	Годівля телят до 6-ти місячного віку.	2
5	Годівля овець і кіз. Основні корми. Годівля баранів-плідників.Норми годівля. Техніка годівлі	2
6	Годівля ягнят у підсисний період і після відбивки. Годівля ремонтного молодняку. Годівля валухів, відгодівля овець. Норми годівлі. Техніка годівлі.	2
7	Годівля коней, жеребців. Норми годівлі, корми, техніка годівлі.	2
8	Годівля жеребних і підсисних кобил. Корми, раціони, тип ітехніка годівлі.	2\2
9	Годівля лошат у період підсису і після відлучення. Годівля коней при виробництві конини. Корми, раціони, тип і техніка годівлі.	2
10	Годівля підсисних свиноматок, поросят. Норми, раціони, їх структура, тип і техніка годівлі, методи контролю їх повноцінності.	2/ 2
11	Відгодівля свиней. Норми, раціони і корми, структура раціонів, тип і техніка годівлі, методи контролю її повноцінності	2
12	Годівля курок-несучок промислового і племінного стада. Годівля індиків. Корми, раціони і техніка годівлі.	2
13	Годівля молодняку птиці. Годівля курчат, курчат-бройлерів,каченят, гусенят. Методи контролю повноцінності і ефективності годівлі молодняку птиці.	2

14	Годівля кролів, нутрій (самців, самок, молодняку). Норми, корми, техніка годівлі.	2
Усього годин		48/ заоч14

8. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

9. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до Положення про організацію та проведення поточного і семестрового контролю результатів навчання студентів.

10. Форми поточного та підсумкового контролю і засоби діагностики результатів навчання

10.1. Поточний контроль проводиться у вигляді опитування.

10.2. Підсумковий контроль проводиться у вигляді екзамену/заліку.

10.3. Засобами діагностики результатів навчання є стандартизовані тести та презентації студентами результатів виконаних завдань.

10.4. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль											Семестровий контроль	Сума
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10			
Т11	Т12	Т13	Т14	Т15	Т16	Т17	Т18	Т19	Т20	Т21		
3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	40	100

Т1, Т2 ... Т11 – теми навчальної дисципліни.

Засвоєння матеріалу що викладається на лекціях контролюється при проведенні поточного та підсумкового контролів.

Поточний контроль здійснюється шляхом опитування на практичних заняттях та виконання контрольних завдань і тестів

По закінченні кожного змістовного модуля відбувається модуль-контроль.

Контроль самостійної роботи проводиться шляхом захисту індивідуальних навчально- (науково-) дослідницьких завдань.

Навчальним планом передбачений підсумковий контроль у вигляді **іспиту.**

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Плакати, таблиці, електронні ресурси навчально-методичного забезпечення ЛНАУ. Навчальна дисципліна передбачає використання програмного забезпечення: *on-line: Microsoft Office 365,*

12. Рекомендовані джерела інформації

Основналітература

1. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин / І.І.Ібатуллін, Ю.О.Панасенко, В.К.Кононенко та ін. – К., 2000, - 371 с.

2. “Нормована годівля сільськогосподарських тварин”/ За ред. Костенка В.М., Вінниця, 2007, - 240 с.

3. Годівля сільськогосподарських тварин: Підручник / В.С. Бомко, С.П. Бабенко, О.Ю. Москалик. – Київ, «Аграрна освіта», 2010. – 278 с.

4. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин: навч. посібн. / [Ібатуллін І.І., Чигрин А.І., Отченашко В.В. та ін.] під ред. Академіка НААН України І. І. Ібатулліна.– Житомир: Полісся, 2013. – 442 с.

5. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин: навч. посібн. / [Ібатуллін І.І., Чигрин А.І., Мельник Ю.Ф. та ін.] – Житомир: ПП «Рута», 2015. – 432 с.

Додаткова література

1. Гноєвий І.В. Годівля і відтворення поголівя сільськогосподарських тварин в Україні: монографія / І.В. Гноєвий. – Харків: Магла LTD, 2006. – 400 с.

2. Годівля високопродуктивних корів: посібник / [Гноєвий В.І., Головко В.О., Трішин О.К., Гноєвий І.В.]. – Харків: Прапор, 2009. – 368 с.

3. Калетнік Г.М. Основи перспективних технологій виробництва продукції тваринництва / Г.М. Калетнік, М.Ф. Кулик, В.Ф. Петриченко [та ін.]; за ред. Г.М. Калетніка, М.Ф. Кулика, В.Ф. Петриченка, В.Д. Хорішка. – Вінниця: Енозіс, 2007. – 584 с.

4. Кулик М.Ф. Нетрадиційна оцінка кормів і складання раціонів за продукцією молока / М.Ф. Кулик, В.Ф. Петриченко, О.І. Скоромна [та ін.]. – Вінниця: Воєвода Тетяна Петрівна, 2006.

5. Організація нормованої годівлі худоби у м’ясному скотарстві: практ.

пос. / [Цвігун А.Т., Повозніков М.Г., Блюсюк С.М., Білозерський О.Л.]. – Кам'янець-Подільський: видавець ПП Зволейко Д.Г., 2009. – 200 с.

6. Повозніков М.Г. Системи нормованої годівлі молодняку великої рогатої худоби м'ясних порід / М.Г. Повозніков. – Кам'янець-Поділ.: Аксіома, 2007. – 72 с.

7. Проваторов Г.В. Норми годівлі, раціони і поживність кормів для різних видів сільськогосподарських тварин: довідник / Г.В. Проваторов, В.І. Ладика, Л.В. Боднарчук; за заг. ред. В.О. Проваторова. – 2-ге вид., стер. – Суми: Університетська книга, 2009. – 489 с.

8. Свєженцов А.І. Нормована годівля свиней / А.І. Свєженцов, Р.Й. Кравців, Я.І. Півторак. – Львів, 2006. – 386 с.

9. Цвігун А.Т. Виробництво молока на малій фермі: практичн. посібник/ А.Т. Цвігун, М.Г. Повозніков, С.М. Блюсюк [та ін.]; за ред. А.Т. Цвігуна, В.Б. Кирилюка. – 2-ге вид., випр. і доп. - Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори – 2006», 2008. – 216 с.

ІНФОРМАЦІЙНІРЕСУРСИ

www.edu.ru/db/portal/sred/os_zip/3103.htm

Офіційна Інтернет сторінка Міністерства аграрної політики та продовольства України \\ http: \\www.map.gov .ua

www2.agroscience.com.ua / forum / thread23.htmlКормовиробництво.